

REGERINGSRÄTTENS BESLUT

Mål nr
4323-10

meddelat i Stockholm den 21 juli 2010

KLAGANDE

Miljö- och hälsoskydds nämnden i Stockholms stad
Box 8136
104 20 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 22 juni 2010 i mål nr 3004-10

SAKEN

Avvisande av överklagande

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten avvisar överklagandet.

YRKANDE

Miljö- och hälsoskydds nämnden i Stockholms stad överklagar länsrättens dom.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 2 kap. 15 § tryckfrihetsförordningen och 6 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) kan den som begärt att få ta del av en handling överklaga ett beslut, varigenom denna begäran avslagits eller bifallits med förbehåll som inskränker sökandens rätt att yppa handlingens innehåll eller annars förfoga över den. Föreskrifterna i nämnda lagrum innebär att någon annan än

Dok.Id 94164

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

BESLUT

2

Mål nr
4323-10

sökanden inte är behörig att överklaga ett beslut angående rätten att ta del av allmänna handlingar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har således inte rätt att överklaga kammarrättens dom. Överklagandet ska därför avvisas.

Lennart Hamberg

Emma Rönström

Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. II

Föredraget 2010-07-20

KLAGANDE

Per Hagström
Nyhetsbyrån Siren
Box 2039
103 11 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Stockholms kommun
beslut den 28 april 2010 i ärende nr 2010-10686, se bilaga A

SAKEN

Utlämnande av allmänna handlingar

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet på så sätt att kammarrätten förordnar att de handlingar som anges i punkten 1 i Per Hagströms begäran ska lämnas ut till honom. Det ankommer på Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun att lämna ut handlingarna.

YRKANDEN M.M.

Per Hagström yrkar att samtliga handlingar enligt punkterna 1, 4 och 5 i hans begäran ska lämnas ut till honom. Han anför bl.a. följande. Miljöförvaltningen har vid flera tillfällen i år lämnat ut samtliga förekommande handlingar helt enligt hans begäran utan invändningar om sekretess. De handlingar som har lämnats ut är alltså av precis samma sort som miljö- och hälsoskyddsnämnden nu har belagt med generell sekretess. Att det skulle finnas något gränsdragningsproblem mellan restauranger och annan livsmedelsverksamhet och att hans begäran därför är för oprecis har aldrig tidigare varit uppe för diskussion.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte gjort någon individuell sekretessprövning av respektive handling utan konstaterat att gruppen av handlingar generellt sett innehåller sådant material som kan antas medföra att en skada kan uppstå vid ett röjande. En inspektionsrapport som visar att en restaurang klarat sig helt utan anmärkningar är inte till skada för restaurangen i fråga.

När det gäller inspektionsrapporter med anmärkningar, återkallelse av tillstånd och förbud eller begränsning av livsmedelsverksamhet aktualiseras undantaget från sekretess enligt 30 kap. 27 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, OSL). Hans uppfattning är att det finns ett intresse av "allmän kännedom" om restauranger som serverar mat till allmänheten men inte sköter livsmedelshygienen, jfr RÅ 1997 ref. 21.

Han kan inte förstå miljö- och hälsoskyddsnämndens resonemang om att ett utlämnande av samtliga begärda handlingar innebär att undantagsregeln i 30 kap. 27 § andra stycket OSL blir lika omfattande som huvudregeln i första stycket. Han har inte begärt samtliga handlingar med uppgifter om enskildas affärs- eller driftförhållanden som förekommer i miljöförvaltningens tillsynsverksamhet utan ett urval som typiskt sett är av allmän-

intresse. Att alla handlingar i detta urval faller in under undantaget är därför inte konstigt, jfr även här RÅ 1997 ref. 21.

Det avsedda syftet, dvs. att ge uppgifter om missförhållanden ”allmän kännedom” uppnås att handlingarna lämnas ut till Siren. Siren är en kommersiell nyhetsförmedlare som lever på att sälja nyheter precis som exempelvis TT, Dagens nyheter eller TV4. Avsikten är att vidarebefordra de uppgifter som begärs ut från miljöförvaltningen till nyhetsmedier som i sin tur kommer att förmedla det som har nyhetsvärde till allmänheten. För nyhetsmedierna kan det vara av intresse att omedelbart rapportera om allvarliga brister i en viss restaurang eller att genomföra större granskningar som kan avslöja återkommande missförhållanden i restaurangbranschen. Informationen kommer inte att säljas till konkurrerande restaurangägare eller andra aktörer som är ute efter att vinna fördelar genom att misskreditera restaurangerna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har vänt sig mot att de utlämnade uppgifterna kommer att finnas hos Siren och kan komma att spridas vidare utan att det sker någon sekretessprövning. Han har svårt att se hur hans begäran skiljer sig från andras i det avseendet. Det är miljö- och hälsoskyddsnämnden som måste göra sekretessprövningen och de uppgifter som lämnas ut kan självklart komma att spridas vidare.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har också vänt sig mot att hans begäran är ett slags ”stående prenumeration”. Formellt sett är det inte en prenumeration om man med det menar att myndigheten förbinder sig att på eget initiativ skicka handlingar med jämna mellanrum. Någon sådan skyldighet finns inte för myndigheter. Det han gör är att varje vecka begära ut föregående veckas handlingar av en viss typ.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Avslagsbeslutet är principiellt grundat och tar inte sikte på sekretessprövning av viss handling eller vissa handlingar. Som bestämmelsen i 30 kap. 27 § OSL är utformad är det inte möjligt att lagligen efterkomma en begäran om – som i detta fall – att få ut samtliga handlingar av en typ som omfattas av sekretesskyddet. Det måste anses ankomma på sökanden att precisera sin framställning på ett sådant sätt att en sekretessprövning blir meningsfull.

Allmänintresset bestäms med ledning av vem som frågar efter uppgiften. Om nämnden lämnar ut samtliga efterfrågade handlingar med hänvisning till bestämmelsens undantagsregel under respekterande av det allmänintresse som nyhetsbyråns informativa verksamhet skulle kunna tänkas stå för, upphör bestämmelsens grundläggande sekretesssyfte i första stycket att fungera, eftersom alla handlingar redan lämnats ut. Sekretessprövning efter det utlämnandet saknar mening. En begäran om samtliga handlingar av visst slag blir på det sättet ett angrepp på sekretessbestämmelsen själv.

Eftersom sekretessen gjorts beroende av vem som frågar efter uppgiften kan inte sekretessen avgöras på förhand utan först när det står klart vilken roll den sökande har, alltså vilket intresse som företräds. Det är i denna situation – dvs. om en journalist vill ha alla uppgifter, även de uppgifter som en konkurrent inte skulle få – som undantaget blir större än regeln. Önskemålet om allt material strider då mot avvägningstanken.

Det är mot bakgrund av detta synsätt som nämnden hittills känt sig förhindra att publicera allt aktuellt material på internet. Skulle kammarrätten underkänna detta synsätt drar nämnden slutsatsen att 30 kap. 27 § OSL inte utgör hinder mot en generell publicering på internet av alla dess beslut och kontrollrapporter.

Nämnden anser inte att förhållandena i RÅ 1997 ref. 21 var jämförbara med de nu aktuella. Per Hagström har inte redovisat någon omständighet som visar att han företräder ett intresse som vid en avvägning ska väga tyngre än livsmedelsföretagens sekretesskydd.

Per Hagström har inte önskat att få ett urval av kontrollrapporterna eller de för livsmedelsföretagens betungande besluten utan han vill ha alla. Och han vill ha dem utan att ange varför eller något begripligt syfte annat än att han önskar sälja uppgifterna. Vad han anfört om hur han avser att hantera uppgifter han fått ut saknar enligt nämnden betydelse.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Per Hagströms begäran avser vissa av miljö- och hälsoskyddsnämnden upprättade eller till nämnden inkomna handlingar under perioden den 19–23 april 2010. Kammarrätten har i målet att ta ställning till om miljö- och hälsoskyddsnämnden haft fog för att vägra lämna ut dessa handlingar till Per Hagström.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden synes göra gällande att Per Hagströms begäran inte är tillräckligt preciserad. En förutsättning för att en myndighet ska vara skyldig att tillmötesgå en enskilds begäran om utlämnande av allmänna handlingar är att den enskilde preciserar vilka handlingar som avses eller lämnar så detaljerade uppgifter om handlingarna och deras innehåll att myndigheten utan större svårigheter kan identifiera dem. Kammarrätten konstaterar att Per Hagströms nu aktuella begäran avser handlingar av ett visst slag och under en viss angiven tidrymd samt att miljö- och hälsoskyddsnämnden kunnat identifiera och ta fram begärda handlingar.

Då Per Hagströms begäran således uppfyllt kraven på precisering har det ankommit på miljö- och hälsoskyddsnämnden att göra en individuell

sekretessprövning av varje enskild handling. I det överklagade beslutet har nämnden anfört bl.a. att begärda handlingar är ”av det slag där sekretess typiskt sett kan förekomma”. Vidare har nämnden i kammarrätten uppgett att beslutet är ”principiellt grundat” och att det inte avser en viss handling eller vissa handlingar. Med hänsyn till hur nämnden utformat sitt beslut, och vad som sålunda anförts i kammarrätten, finner kammarrätten att det med fog kan ifrågasättas om nämnden gjort en sådan prövning som ankommit på den. Oavsett hur det förhåller sig med detta, finner kammarrätten att målet kan prövas i sak.

Av 30 kap. 27 § första stycket 1 OSL framgår bl.a. att sekretess gäller i verksamhet som bedrivs av någon annan än en statlig myndighet och som består i tillsyn med avseende på näringslivet för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Enligt andra stycket gäller dock inte sekretessen för uppgift i tillsynsverksamhet som bedrivs av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, om intresset av allmän kännedom om förhållande som rör människors hälsa, miljön eller redligheten i handeln eller ett liknande allmänintresse har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut.

De handlingar som anges i punkten 1 i Per Hagströms begäran, dvs. inspektionsrapporter efter kontroll av restauranger under den aktuella tiden, innehåller uppgifter om enskildas affärs- eller driftförhållanden.

Vad gäller de inspektionsrapporter i vilka omdömena ”utan anmärkning” eller ”inget omdöme” angetts finner kammarrätten att det inte kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs. Sekretess gäller därför inte för uppgifterna. Hinder mot utlämnande av dessa handlingar föreligger därmed inte.

Beträffande de inspektionsrapporter i vilka berörda företag åsatts omdömena ”underkänd” eller ”med anmärkning” finner kammarrätten att det kan antas att skada uppkommer för enskild om uppgifter i dessa handlingar lämnas ut. Uppgifter om missförhållanden som iakttagits vid tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen är emellertid i regel av sådant allmänt intresse att de bör lämnas ut trots risk för skada, se RÅ 1997 ref. 21 och däri återgivna förarbetsuttalanden. Med hänsyn till syftet bakom Per Hagströms begäran finner kammarrätten att även dessa rapporter kan lämnas ut. Den omständigheten att Per Hagström uppgett att Siren avser att lämna uppgifterna vidare till andra medieföretag – i stället för att själv sprida dem till allmänheten – innebär således inte, enligt kammarrättens mening, att myndigheten haft fog för att vägra lämna ut handlingarna.

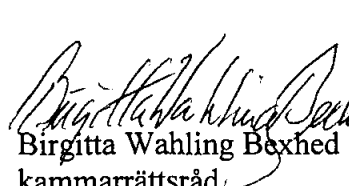
Överklagandet i den del det avser handlingar som omfattas av punkt 1 i begäran ska således bifallas.

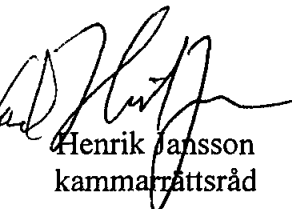
Miljö- och hälsoskyddsnämnden har upplyst att några handlingar som avses i punkterna 4 och 5 i Per Hagströms begäran, dvs. beslut om återkallande av godkännande eller förbud mot livsmedelsverksamhet vid restaurang och beslut om begränsning av livsmedelsverksamhet på restaurang, inte har upprättats under den aktuella perioden. Kammarrätten finner inte anledning att ifrågasätta vad som sålunda uppgetts. Överklagandet i den del det avser handlingar enligt punkterna 4 och 5 kan därmed inte bifallas.

Sammanfattningsvis finner kammarrätten att Per Hagströms överklagande ska bifallas på så sätt att miljö- och hälsoskyddsnämnden till honom ska lämna ut de handlingar som omfattas av punkten 1 i hans begäran, dvs. inspektionsrapporter efter kontroll av restauranger

upprättade eller inkomna under tiden den 19–23 april 2010.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 2)

Birgitta Wahling Bexhed
kammarrättsråd
ordförande

Henrik Jansson
kammarrättsråd

Ann Linders
tf. assessor
referent

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM

Ink. 2010-05-10

Målnr. 3004-10
Aktbil 3

Bilaga A

DNR 2010-10686

SID 1 (5)

BESLUT

2010-04-28

M E:son Lindman
Telefon 08-508 28 972
martin.eson.lindman@miljo.stockholm.se

Nyhetsbyrån Siren
Swedish Information, reseach & news AB
Box 2039
103 11 Stockholm

Delgivningskvitto

BEGÄRAN OM UTLÄMNANDE AV ALLMÄN HANDLING

Beslut

Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd avslår framställningen såvitt gäller kontrollrapporterna och beslut om återkallelser, förbud och begränsningar (punkterna 1, 4 och 5).

Bakgrund

Nyhetsbyrån Siren – Swedish Information, research & news AB - har ånyo i en framställning per e-post den 26 april 2010 - så som den senast preciserats - begärt ut samtliga handlingar enligt följande.

Nyhetsbyrån Siren begär härmed kopior av allmänna handlingar, exklusive bilagor, med nedanstående precisering:

1. Inspektionsrapport efter kontroll av restaurang (Obs! Begäran avser just restauranger och inte andra former av livsmedelshantering).
2. Anmälan om ny restaurangverksamhet (både ägarbyten och helt nya restauranger).
3. Beslut att registrera ny restaurangverksamhet (både avslag och bifall).
4. Beslut om återkallande av godkännande eller förbud mot livsmedelsverksamhet vid restaurang.
5. Beslut om begränsning av livsmedelsverksamhet på restaurang.

Begäran avser upprättade och inkomna handlingar under förra veckan.

Detta material är avsett att användas för försäljning i företagets förmedlingsverksamhet till ett 200-tal bolag, myndigheter och organisationer.

Beslutsmotivering

Av 30 kap 27 § första stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen framgår att bl.a. uppgift om driftförhållanden som iakttas i kommunal tillsyn ska omfattas av sekretess om det kan antas skada den enskilde om uppgiften röjs.

Bestämmelsens andra stycke innehåller vidare en undantagsregel som anger att om ett intresse av allmän kännedom om förhållande som rör människors hälsa, miljön eller redligheten i handeln eller ett liknande allmänintresse har sådan vikt att det vid en avvägning mot skyddsintresset väger tyngre, ska uppgiften ändå lämnas ut.

Vid genomgång av det begärda materialet finner nämnden att det beträffande punkterna 2 och 3, alltså det material som i framställningen beskrivs som anmälningar och beslut om registrering av ny verksamhet, inte ska anses omfattade av sekretess. Det kan inte antas att dessa uppgifter kan ge upphov till någon ekonomisk skada eftersom de endast avser namn- och adressuppgifter samt motsvarande sakuppgifter. Dessa handlingar ska därför lämnas ut.

Bolaget har i sin begäran noterat att det endast önskar uppgifter avseende restauranger men inte andra former av livsmedelsverksamhet. Med anledning av detta får nämnden anteckna att någon enhetlig definition av begreppet restaurang inte finns inom livsmedelstillsynen. Utan detaljprecisering i yrkandet överlämnas därför alla anmälningar och registreringar som miljöförvaltningens restaurangenheter hanterar. Detta omfattar verksamhet med råa animalieprodukter och kan avse verksamheter som sökanden kanske inte uppfattar som "restauranger". Hantering av ärenden med servering av vegetabiliska rätter kan förekomma på en annan enhet men har nu utlämnats.

Ifråga om punkterna 1, 4 och 5 i yrkandet, dvs. ifråga om kontrollrapporterna från inspektionstillfällena som upprättats under aktuell vecka och de skilda beslut om återkallande, förbud och begränsningar i livsmedelsverksamheter av restaurangtyp gör nämnden numera följande bedömning .

Generellt sett innehåller gruppen handlingar sådant material där det kan antas medföra att en skada kan uppstå vid ett röjande. Dessa kontrollrapporter respektive beslut om skilda förelägganden skulle därför kunna omfattas av sekretess enligt huvudregeln i första stycket.

Som yrkandet får förstås har bolaget begärt ut samtliga dessa handlingar och har meddelat sin avsikt att varje vecka framgent begära ut dessa handlingar.

Undantaget i andra stycket anger att om ett intresse av allmän kännedom om förhållande som rör människors hälsa, miljön eller redligheten i handeln eller ett liknande allmänintresse har sådan vikt att det vid en avvägning mot skyddsintresset väger tyngre, ska uppgiften ändå lämnas ut.

I prop 1988/89:131 sid 11 anför departementschefen att "en avvägning måste göras mellan det allmänna intresset av att få ta del av de uppgifter som finns om företagen i tillsynsverksamheten och risken för att skada företagen" och på sid 13 föreslår han "att det införs en generell begränsning av sekretessen hos vissa tillsynsmyndigheter genom att sekretess för uppgifter om affärs- och driftförhållanden hos rörelseidkaren inte ska gälla, om uppgifterna har ett sådant allmänintresse att de bör lämnas ut. En sådan lagreglering ger enligt depch:s mening de bästa möjligheterna att ta hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet." På sid 14 fortsätter depch. "Genom att befogetheten att göra intresseavvägningen med mitt förslag läggs på de myndigheter som ska göra sekretessprövningen, är det dock givetvis av stor vikt att denna möjlighet avgränsas till de fall där det finns ett klart behov av en sådan avvägning mellan olika intressen, vilket i sin

tur kräver att de olika intressena anges så preciserat som möjligt. Flera remissinstanser framhåller också att det i lagtexten bättre bör preciseras vilka uppgifter det är som kan vara av allmänintresse. Frågan är då vilka allmänintressen som ska kunna få leda till att uppgifter om affärs- och driftförhållanden får lämnas ut, trots att skada kan uppkomma för det enskilda företaget. Som framgår av promemorian och huvudparten av remissinstansernas yttranden är det främst uppgifter av betydelse för hälsa, miljö och redbarhet i handeln som allmänheten har ett berättigat intresse att ha tillgång till. Det är enligt min mening rimligt att företagets intresse av sekretess för uppgifter om affärs- eller driftförhållanden i vissa fall får stå tillbaka för allmänhetens intresse av tillgång till uppgifter som har betydelse inom dessa områden.”

Nämnden gör följande bedömning med ledning av vad som anförts. Huvudregeln i bestämmelsen är sekretess om skada kan antas. Denna sekretess genombryts av undantaget om ett allmänintresse bedöms föreligga.

Nämnden har i ett antal fall avslagit framställningar att få ut handlingar där kammarrätten har godtagit nämndens bedömning. Dessa är dom den 29 januari 2001 målnummer 7772-2000, dom den 28 april 2003 målnummer 1871-2003 och dom den 2 december 2009 målnummer 7440-2009.

Av det nu aktuella yrkandet framgår att sökanden önskar få del av - samtliga - handlingar av efterfrågad typ och att önskemålet utgör ett slags ”stående prenumeration”.

De begärda handlingarna är av det slag där sekretess typiskt sett kan förekomma. Att medge utlämnande av samtliga handlingar med hänvisning till undantagsregeln och hälsointresset skulle innebära att undantagsregeln i andra stycket skulle ges samma omfattning som huvudregeln i första stycket. Någon avvägning som departementschefen och bestämmelsens utformning anger skulle då i praktiken inte komma till stånd och ett berättigat skyddsintresse av den art som kammarrätten vid ovan nämnda tillfällen godtagit förlorar sitt skydd eftersom uppgiften alltid, utan sekretessprövning, skulle finnas att köpa hos sökandebolaget i dettas kommersiella verksamhet. Undantaget kan då sägas bli större än huvudregeln. Nämnden menar att ett sådant utlämnande inte har stöd i lagen, propositionen och praxis.

Nämnden finner därför att önskemålet att få ut alla inspektionsrapporter och alla beslut om återkallelser, förbud och begränsningar – punkterna 1, 4 och 5 i framställningen – inte ska medges.

Övriga begärda handlingar ska lämnas ut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Kammarrätten i Stockholm – se bilaga.

Enligt delegation

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M E:son Lindman'.

M E:son Lindman
Förvaltningsjurist

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul-, eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Per Hagström
Nyhetsbyrån Siren
Box 2039
103 11 Stockholm

Till Kammarrätten i Stockholm

2010-05-06

Överklagande av Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut den 28 april 2010 med dnr 2010-10686

Yrkande

Jag yrkar att samtliga begärda handlingar enligt punkterna 1, 4 och 5 i min begäran ska lämnas ut.

Bakgrund

Miljöförvaltningen i Stockholms stad har vid flera tillfällen i år lämnat ut samtliga förekommande handlingar helt enligt min begäran utan invändningar om sekretess. De handlingar som har lämnats ut är alltså av precis samma sort som Miljö- och hälsoskyddsnämnden nu har belagt med en generell sekretess. Att det skulle finnas något gränsdragningsproblem mellan restauranger och annan livsmedelsverksamhet och att min begäran därför är för oprecis har aldrig tidigare varit uppe för diskussion.

När det stod klart för förvaltningen att jag skulle begära ut dessa handlingar regelbundet och att det skulle kräva en stor arbetsinsats av förvaltningens personal så krävde myndigheten att få betalt motsvarande timkostnaden för en miljöinspektör. Vissa myndigheter hävdar att det finns lagstöd för att ta betalt för arbetsinsats istället för kopiekostnad när det gäller handlingsutlämnande som sker digitalt. Jag ansåg emellertid att det begärda priset var orimligt högt och begärde därför att få ta del av handlingarna på plats. Det innebar att förvaltningens möjligheter att ta betalt försvann. Kort därefter fattade förvaltningen det nu överklagade beslutet om att merparten av de handlingar jag begär ut är sekretessbelagda.

Grunder

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte gjort någon individuell sekretessprövning av respektive handling enligt min begäran (punkterna 1, 4 och 5) utan konstaterat att gruppen av handlingar generellt sett innehåller sådant material som kan antas medföra att en skada kan uppstå vid ett röjande. Jag tycker inte att det är så självklart att en inspektionsrapport som visar att en restaurang klarat sig helt utan anmärkningar är till skada för restaurangen i fråga. I detta avseende måste miljönämnden precisera vilka dessa skadliga uppgifter är och därefter lämna ut handlingarna med uppgifterna överstrukna.

När det gäller inspektionsrapporter med anmärkningar, återkallande av tillstånd, förbud eller begränsning av livsmedelsverksamhet aktualiseras undantaget från sekretess enligt 30 kap 27 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen. Min uppfattning är att det finns ett intresse av "allmän kännedom" om restauranger som serverar mat till allmänheten men inte sköter livsmedelshygienen. I denna del hänvisar jag till Regeringsrättens avgörande, RÅ 1997 ref 21, där domstolen konstaterade att "det kan antas att uppgifter om missförhållanden som iakttagits vid tillsynen enligt livsmedelslagstiftningen i regel är av sådant allmänt intresse att de bör lämnas ut trots föreliggande risk för skada".

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har hävdats att om samtliga begärda handlingar lämnas ut så blir undantagsregeln i 30 kap 27 § andra stycket lika omfattande som huvudregeln i först stycket samma paragraf. Jag kan inte förstå det resonemanget. Jag har inte begärt samtliga handlingar med uppgifter om enskildas affärs- eller driftförhållanden som förekommer i miljöförvaltningens tillsynsverksamhet utan ett urval som typiskt sett är av allmänintresse. Att alla handlingar i detta urval faller under undantaget är därför inget konstigt. Jag hänvisar återigen till RÅ 1997 ref 21. I det fallet hade TV-programmet Striptease begärt ut samtliga provtagningar från storkök i Göteborg, under flera års tid, som resulterat i omdömet "otjänligt" eller "tjänligt med anmärkning". Regeringsrätten beslutade att samtliga dessa handlingar skulle lämnas ut eftersom de typiskt sett var av allmänintresse. Här bör nämnas att uppgifterna i det fallet kunde vara flera år gamla och gälla missförhållanden som för länge sedan hade åtgärdats.

Man kan hävda att det inte finns något allmänintresse av inspektionsrapporter utan anmärkningar men där menar jag, som tidigare har påpekats, att det inte heller finns någon risk för skada för företaget.

Jag anser vidare att det avsedda syftet, att ge uppgifter om missförhållanden "allmän kännedom", uppnås genom att miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar ut handlingarna till Siren. Företaget Siren är en kommersiell nyhetsförmedlare som lever på att sälja nyheter precis som exempelvis TT, Dagens nyheter eller TV4. Uppgifterna som vi begär ut från miljöförvaltningen har vi för avsikt att vidarebefordra till nyhetsmedier som i sin tur kommer att förmedla det som har nyhetsvärde till allmänheten. För nyhetsmedierna kan det vara av intresse att omedelbart rapportera om allvarliga brister vid en viss restaurang eller att genomföra större granskningar som kan avslöja återkommande missförhållanden i restaurangbranschen. Vi kommer inte att sälja information till konkurrerande restaurangägare eller andra aktörer som är ute efter att vinna fördelar genom att misskreditera restaurangerna.

Vår verksamhet handlar alltså i grund och botten om att förmedla information till allmänheten även om det sker via andra medier. På den punkten skiljer vi oss från frukthandlaren i det mål som miljö- och hälsoskyddsnämnden åberopat (Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 7440-09). Han ville använda informationen för att kolla upp en potentiell affärspartner. Det rörde sig alltså om ett strikt egenintresse. Bromma stadsdelsnämnd (Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 1871-03) ville använda begärda tillsynshandlingar i en domstolsprocess mot en tidigare matleverantör. Syftet var med andra ord inte att sprida informationen till allmänheten. I det åberopade målet där TV 4 ville ha ut uppgifter om djurförsök (Kammarrätten i Stockholm 7772-2000) fanns det enligt domstolen inte ett tydligt allmänintresse och det allmänintresse som fanns stod dessutom mot risken för att anläggningar för djurförsök skulle attackeras av djurrättsaktivister.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har vänt sig mot att de utlämnade uppgifterna kommer att finnas hos Siren och kan komma att spridas vidare utan att det sker någon sekretessprövning. Jag har svårt att se hur vår begäran skiljer sig från andras i det avseendet. Det är miljönämnden som måste göra sekretessprövningen en gång för alla och de uppgifter som lämnas ut kan självklart komma att spridas vidare.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har vänt sig mot att min begäran om handlingar är ett slags ”stående prenumeration”. Jag vill därför nämna att det formellt sett inte är en prenumeration om man med det menar att myndigheten förbinder sig att på eget initiativ skicka handlingar med jämna mellanrum. Någon sådan skyldighet finns inte för myndigheter. Det jag gör är att varje vecka begära ut föregående veckas handlingar av en viss typ.

Per Hagström
Tfn 08-720 31 17
per.hagstrom@siren.se

M Eson Lindman
Telefon 08-508 28 972
martin.eson.lindman@miljo.stockholm.se

Kammarrätten i Stockholm
Box 2302
103 17 Stockholm

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM

2010-05-18
3004-10
(12)

YTTRANDE I ÄRENDE OM VÄGRAT UTLÄMNANDE AV ALLMÄN HANDLING

KR mål nr 3004-2010

Beslut

Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd avstyrker bifall till överklagandet och yrkar att kammarrätten fastställer nämndens beslut.

Bakgrund

Nyhetsbyrån Siren (företaget) har i skilda framställningar under april månad begärt att få ut vissa handlingar från föregående vecka. Dessa önskemål har tillgodosetts. I begäran den 19 april 2010 har företaget angett att man nu i två veckor har begärt ut handlingar från förvaltningen gällande tillsyn av restauranger och att det nu avser komma varje torsdag för att ta del av de handlingar som det har begärt ut för föregående vecka. I framställning via e-post den 26 april 2010 - se bilaga - har nyhetsbyrån ånyo begärt att få ut samtliga handlingar av följande typ.

1. Inspektionsrapport efter kontroll av restaurang
2. Anmälan om ny restaurangverksamhet (både ägarbyten och helt nya restauranger).
3. Beslut att registrera ny restaurangverksamhet (både avslag och bifall).
4. Beslut om återkallande av godkännande eller förbud mot livsmedelsverksamhet vid restaurang.
5. Beslut om begränsning av livsmedelsverksamhet på restaurang.

Dessa handlingar är avsedda att användas för försäljning i företagets förmedlingsverksamhet till ett 200-tal bolag, myndigheter och organisationer. Nämnden som medgav den förra framställningen har i beslut den 28 april 2010 med dnr 2010-10686 avslagit den nya såvitt avser punkterna 1, 4 och 5. Avslagsbeslutet har överklagats av Per Hagström för Nyhetsbyrån Sirens räkning. Kammarrätten har begärt in de

handlingar som företaget har begärt utlämnade för aktuell period och berett nämnden tillfälle yttra sig senast den 18 maj 2010.

Nämndens synpunkter

Allmänt

Avslagsbeslutet är principiellt grundat och tar inte sikte på sekretessprövning av viss eller vissa handlingar. Som bestämmelsen i 30 kap 27 § offentlighets- och sekretesslagen är utformad menar nämnden att det inte är möjligt att lagligen efterkomma en begäran – som i detta fall - att få ut *samtliga* handlingar av en typ som omfattas av sekretesskyddet. Det måste anses ankomma på sökanden att precisera sin framställning på ett sådant sätt att en sekretessprövning blir meningsfull.

Den aktuella bestämmelsen är konstruerad så att nämndens uppgifter inhämtade i tillsynen inte får röjas om det kan antas skada tillsynsobjektet ekonomiskt. Tredje-man-uppgifter omfattas av absolut sekretess. Från grundregeln gäller undantaget att uppgiften likväl ska lämnas ut om det finns ett allmänintresse som vid en avvägning motiverar utlämnandet.

Nu har praxis visat att det spelar en avgörande roll *vem* som frågar efter uppgiften. Allmänintresset bestäms med ledning av vem som frågar efter uppgiften. Om någon med journalistisk eller medial bakgrund begär uppgiften anses konsument-, miljö- eller redlighetsintresset klarlagt och utlämnande ska ske. Om å andra sidan en konkurrent eller någon utan aktuell, till allmänheten informerande, bakgrund frågar efter uppgiften då har kammarrätten, i vart fall i tre prövade ärenden, hävdad bestämmelsens grundsekretess. Dessa fall har refererats i beslutsmotiveringen.

Följande situation har uppkommit genom sökandens begäran. Om nämnden lämnar ut *samtliga* efterfrågade handlingar med hänvisning till bestämmelsens undantagsregel under respekterande av det allmänintresse som nyhetsbyråns informativa verksamhet skulle kunna tänkas stå för, upphör bestämmelsens grundläggande sekretesssyfte i första stycket att fungera, eftersom alla handlingar redan lämnats ut. Sekretessprövning efter det utlämnandet saknar mening. En begäran om samtliga handlingar av visst slag blir på det sättet ett angrepp på sekretessbestämmelsen själv. Ett ifrågasatt utlämnande av allt gör givetvis även avvägningstanken meningslös.

Det kan tyckas att man får ta ställning till och pröva framställningen när den kommer och bestämma sig för om de handlingar – alla eller några – som är aktuella, kan anses omfattade av det sekretessgrundande skadeskyddet vägt mot allmänintresset en gång för alla på vanligt sätt. Mot detta synsätt vill nämnden invända att allmänintresset bara kan avgöras om det kan klarläggas att sökanden inte har en missgynnande konkurrentroll eller kommersiell roll, dvs. verkligen företräder ett allmänt informativt intresse motsvarande t.ex. konsumentintresset. Det går inte att på förhand utröna om en skada kan uppkomma på grund av ett sådant konkurrentintresse eller inte. Eller uttryckt på ett annat sätt, eftersom sekretessen gjorts beroende av vem som frågar efter uppgiften kan inte sekretessen avgöras på förhand utan först när det står klart vilken roll den sökande har, alltså vilket intresse som företräds. Det är i denna situation som undantaget blir större än regeln, om en journalist vill ha *alla* uppgifter – dvs. även de uppgifter som en konkurrent inte skulle få. Önskemålet om allt material strider då mot avvägningstanken.

Det är mot bakgrund av detta synsätt som nämnden hittills känt sig förhindrad att publicera – allt - aktuellt material på internet. Skulle kammarrätten underkänna detta synsätt drar nämnden slutsatsen att 30 kap 27 § offentlighets- och sekretesslagen inte utgör hinder mot en generell publicering på internet av alla sina beslut och kontrollrapporter – även om kammarrätten i tre tidigare fall ansett att paragrafen i sin tidigare utformning i 8 kap 7 § sekretesslagen utgjort ett sådant hinder.

Bemötande av klagomålet

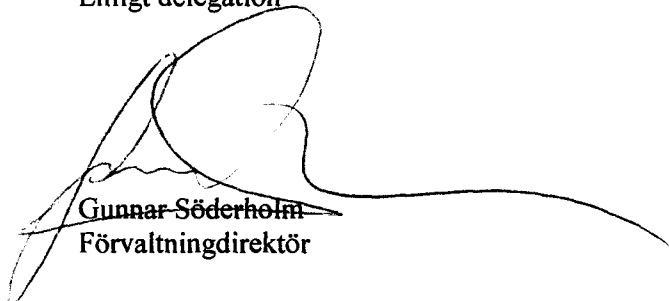
Klaganden har åberopat RÅ 1997 ref 21. Nämnden anser inte att förhållandena i det fallet var jämförbara med det aktuella. Dels var sökandens journalistiska informativa status ovedersäglig, dels var det uppgivna syftet just ett typiskt undersökande sådant som följde ett visst tema – att söka ut notoriskt misskötsamma företagare - och som inte primärt handlade om att ta del av samtliga handlingar. Denna studie hade en från konsumentsynpunkt klart motiverad intresseinriktning. Klaganden har däremot inte redovisat någon omständighet som visar att han företräder ett intresse som vid en avvägning ska väga tyngre än livsmedelsföretagens sekretesskydd.

Det är inte så att klaganden önskat få ett urval av kontrollrapporterna eller de för livsmedelsföretagen betungande besluten, han vill ha alla. Och han vill ha dem utan att ange varför eller något begripligt syfte annat än att han önskar sälja uppgifterna.

Vad klaganden anfört om hur han avser hantera uppgifter han väl fått ut saknar enligt nämnden betydelse. Det går inte att lägga sådana påståenden till grund för att avgöra ärendet. Inte heller vad han i övrigt anfört förtjänar enligt nämndens mening beaktande.

Sammanfattningsvis anser nämnden att framställningen att få tillgång till alla kontrollrapporter och betungande beslut som kan ha anknytning till restauranger, ska avslås och nämndens beslut ska fastställas.

Enligt delegation

Gunnar Söderholm
Förvaltningsdirektör

Bilaga
Begäran om utlämnande den 26 april 2010

Bilaga
2010-10086

Från: Nyhetsbyrån Siren <red@siren.se>
Till: <registrator@miljo.stockholm.se>
Datum: 2010-04-26 09:37
Ärende: Begäran om allmänna handlingar

Hej miljöförvaltningen!

Nyhetsbyrån Siren begär härmed kopior av allmänna handlingar, exklusive bilagor, med nedanstående precisering:

1. Inspektionsrapport efter kontroll av restaurang (Obs! Begäran avser just restauranger och inte andra former av livsmedelshantering).
2. Anmälan om ny restaurangverksamhet (både ägarbyten och helt nya restauranger).
3. Beslut att registrera ny restaurangverksamhet (både avslag och bifall).
4. Beslut om återkallande av godkännande eller förbud mot livsmedelsverksamhet vid restaurang.
5. Beslut om begränsning av livsmedelsverksamhet på restaurang.

Begäran avser upprättade och inkomna handlingar under förra veckan.

Eventuell sekretess

Handlingarna begärs utlämnade med stöd av offentlighetsprincipen. Det står varje tjänsteman fritt att lämna uppgifter för publicering med stöd av tryckfrihetsförordningens meddelarfrihet. Vi röjer inte källans identitet. Skulle ni vid sekretessprövning finna att sekretess föreligger önskar vi kopia av de begärda handlingarna med de sekretessbelagda uppgifterna maskade och ett beslut med besvärshänvisning för varje sekretessbelagd uppgift.

Önskade former för utlämnande

Vi besöker myndigheten på torsdag för att ta del av begärda handlingar på plats.

Skyndsamt

Vi förutsätter att handläggningen av denna begäran sker skyndsamt enligt de i TF 2:13 och av bland annat JO fastställda principerna för utlämnande av allmän handling. En aktuell samling av rättsfall till stöd för handläggningen av denna begäran finns på <<http://www.siren.se/verktygsliadan>> www.siren.se/verktygsliadan.

Med vänliga hälsningar

—
Per Hagström
Nyhetsbyrån Siren
Tel: 08-720 31 17
Fax: 08-458 11 73
Postadress: Box 2039, 103 11 Stockholm
Besöksadress: Skeppsbron 40, Gamla stan, Stockholm
<<http://www.siren.se/>> www.siren.se | <<http://www.sirenarkivet.se/>>
www.sirenarkivet.se |

—
siren(2)

Nyhetsbyrån Siren är en oberoende nyhets- och informationsförmedlare med Sveriges mest omfattande myndighetsbevakning. Cirka 200 svenska medieföretag, myndigheter och organisationer använder Siren som nyhetsleverantör. Senaste nytt om Nyhetsbyrån Siren finns på <<http://www.siren.se/aktuellt>> <http://www.siren.se/aktuellt>.

25 maj 2010

Yttrande i mål nr 3004-10

Miljönämnden talar om ett principiellt grundat avslagsbeslut och vill på det sättet slippa undan sin skyldighet att sekretesspröva varje enskild handling och varje enskild uppgift för sig. Det är ett resonemang som saknar lagstöd. Nämnden är inte bunden av vår begäran i den meningen att den bara kan bifalla begäran fullt ut eller helt avslå den. Om vissa av de begärda uppgifterna är helt harmlösa eller omfattas av undantaget i 30 kap. 27 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen, OSL, så ska dessa lämnas ut.

Vidare har miljönämnden påstått att om nämnden lämnar ut handlingarna enligt vår begäran punkt 1, 4 och 5 så lämnar den ut samtliga handlingar som omfattas av sekretessen i 30 kap. 27 § första stycket punkten 1. Det här skulle enligt nämnden innebära att undantagsregeln i andra stycket blir meningslös.

Nämndens påstående stämmer inte av två skäl:

För det första finns det en mängd handlingar och uppgifter inom miljönämndens tillsyn som inte omfattas av vår begäran punkt 1, 4 och 5. Det kan bland annat handla om skriftväxling med tillsynsobjekten, tjänsteanteckningar och annat utredningsmaterial.

För det andra så omfattar punkt 1 i vår begäran även inspektionsprotokoll utan anmärkning. Dessa protokoll innehåller inga uppgifter som är känsliga för den aktuella näringsidkaren. De faller helt utanför sekretessbestämmelsen i 30 kap. 27 § första stycket OSL och det blir aldrig aktuellt att tillämpa undantagsregeln i andra stycket samma paragraf. Vad gäller övriga handlingar i vår begäran punkt 1 samt punkterna 4 och 5 så hänvisar vi återigen till målet RÅ 1997 ref. 21. Där slår Regeringsrätten fast att samtliga handlingar av en viss typ kan falla under undantagsregeln i 30 kap. 27 § OSL.

Miljönämnden hävdar att allmänintresset av ett offentliggörande bestäms med ledning av vem som frågar efter uppgiften. "Om någon med journalistisk eller medial bakgrund begär uppgiften anses konsument-, miljö- eller redlighetsintresset klarlagt och utlämnande ska ske", enligt miljönämnden. Menar miljönämnden att uppgifter som efterfrågas av journalister per definition är av allmänintresse och offentliga? Det låter oansvarigt att lägga ett sådant resonemang till grund för en sekretessprövning. Att det inte är fullt så enkelt framgår av det avgörande som miljönämnden själv har åberopat (Kammarrättens i Stockholm dom den 29 januari 2001 i mål nr 7772-2000) där det inte ansågs finnas ett allmänintresse av att lämna ut uppgifter till en journalist på TV4-nyheterna.

Det avgörande är om uppgifterna i sig har allmänintresse och om ett utlämnande leder till att uppgifterna kommer allmänheten till del. De uppgifter som är aktuella i detta mål har ett allmänintresse eftersom det rör sig om brister i hygien vid restauranger som serverar mat till allmänheten. Siren har för avsikt att sprida dessa uppgifter vidare till de nyhetsmedier som är våra

kunder. Nyhetsmedierna kommer att använda uppgifterna för research eller för att publicera det som har ett omedelbart nyhetsvärde. Självklart kan även konkurrenter till de granskade restaurangerna få tag på uppgifterna genom att ta del av våra kunders rapportering i tidningar, radio och tv. Men poängen med undantaget i 30 kap. 27 § andra stycket OSL måste vara att denna risk är underordnad nyttan av att allmänheten informeras om bristande restauranghygien. Siren har inga restaurangföretag som kunder och har inte för avsikt att sälja de aktuella uppgifterna till några sådana företag.

Undantagsbestämmelsen i 30 kap. 27 § OSL ställer inga krav på att den som begär ut uppgifterna själv ska sprida dem direkt till allmänheten. Det skulle i så fall diskvalificera alla nyhetsbyråer eftersom dessa fungerar som underleverantörer till de medier som står för själva publiceringen. Syftet att sprida uppgifterna till allmänheten förfelas ju inte heller av att den som sprider uppgifterna samtidigt har ett vinstintresse. Med ett sådant synsätt skulle Dagens nyheter, Svenska dagbladet eller TV4 aldrig kunna utnyttja undantaget.

Vem som begär uppgifter kan ha betydelse eftersom det ger en fingervisning om hur uppgifterna ska användas. Vad som däremot är helt irrelevant är en myndighets subjektiva uppfattning om en nyhetsredaktions "journalistiska informativa status". Det tillhör inte miljönsmyndens uppgifter att avgöra vilka medier som har tillräckligt hög status för att få utnyttja den grundlagsfästa offentlighetsprincipen. Det vore olyckligt om vi hamnade i en situation där myndigheter ska bedöma vad som är viktig och nödvändig journalistik.

Om kammarrätten till äventyrs anser att det ska göras skillnad på olika medier i dessa frågor så vill jag som svar på miljönsmyndens argument bifoga en lista över vilka kunder som abonnerar på Sirens nyhetstjänst (se bilaga). Som domstolen kan se så är alla våra företagskunder medieföretag. Den helt övervägande delen består av lokaltidningar, rikstidningar, radio och tv. Framförallt lokala nyhetsmedier är helt beroende av Sirens bevakning av myndigheter eftersom de själva saknar resurser för denna bevakning. Miljönsmyndens slutsats att Siren inte har en ovedersägligt journalistisk status bygger alltså på ren okunskap om vad Siren är och visar tydligt riskerna med att myndigheter försöker ge sig på den här typen av bedömningar.

Man kan fråga sig vilka personer miljönsmynden tycker ska utnyttja den offentligheten som finns kring livsmedelstillsynen. Den offentlighet som lagstiftaren velat säkra genom ett undantag från sekretessen. Jag har svårt att se att den genomsnittlige restaurangbesökaren begär ut särskilt många inspektionsprotokoll. Och det är ganska glest mellan de stora grävredaktionernas granskningar av krogbranschen i Stockholm. Lokala medier har, som tidigare påpekats, mycket begränsade resurser att löpande bevaka myndigheter och har lagt ut en stor del av detta arbete just på Siren.

Miljönsmynden upprepar att Sirens kunder består av 200 bolag, myndigheter och organisationer som om detta skulle göra nyhetsbyrån suspekt på något sätt. Återigen visar det här på okunskap. Som tidigare har påpekats består dessa bolag av medieföretag. För övrigt är det mer regel än undantag att nyhetsbyråer har en stor grupp kunder som inte är medieföretag. Sveriges största nyhetsbyrå TT erbjuder sina tjänster till mängder av företag och organisationer, vilket framgår av denna internetlänk: <http://www.tt.se/utbud/foretag.asp>

Per Hagström
Nyhetsbyrån Siren
Box 2039
103 11 Stockholm

Bilaga:

Vi jobbar för medier i hela landet

Siren arbetar för flera hundra kunder inom press, radio och tv.
Bland dessa finns allt från landets minsta nyhetsmedier till landets största.
Den sammanlagda upplagan är flera miljoner exemplar.

Dagspress

A

Aftonbladet
Alingsås Tidning
Arbetsbladet
Arboga Tidning
Arvika Nyheter
Avesta Tidning

B

Barometern
Bergslagsposten
Blekinge Läns Tidning
Bohusläningen
Borlänge Tidning
Borås Tidning
Bärgslagsbladet

C

City Malmö/Lund

D

Dagbladet
Dagens Industri
Dagens Nyheter
Dala-Demokraten
Dalabygden
Dalslänningen

E

Enköpings-Posten
Eskilstuna-Kurien
Expressen

Extra Östergötland

F

Fagersta-Posten
Falköpings Tidning
Falu Kuriren
Filipstads Tidning
Folkbladet
Folket
Frykdalsbygden

G

Gefle Dagblad
Gotlands Allehanda
Gotlands Tidningar
Göteborgs-Posten
Göteborgs-Tidningen

H

Haparandabladet
Hallands Nyheter
Hallandsposten
Helsingborgs Dagblad
Hjo Tidning
Hudiksvalls Tidning
Härryda-Posten
Hälsinge-Kuriren

I

IT-24

J

Jnytt.se
Jönköpings-Posten

K

Karlskoga-Kuriren
Karlskoga Tidning
Katrineholms-Kuriren
Kristianstadsbladet

Kungsbacka Nytt
Kungsbacka-Posten
Kungälv-Posten
Kvällsposten

L

Laholms Tidning
Lerums Tidning
Lidingö Tidning
Ljusdals-Posten
Ljusnan
Lokaltidningen Stenungsund Tjörn Orust
Länstidningen Södertälje
Länstidningen Östersund

M

Mariestads-Tidningen
Mitt i Botkyrka/Salem
Mitt i Bromma
Mitt i Danderyd
Mitt i Haninge
Mitt i Huddinge
Mitt i Järfälla
Mitt i Kista
Mitt i Kungsholmen
Mitt i Lidingö
Mitt i Nacka
Mitt i Sollentuna
Mitt i Solna
Mitt i Sundbyberg
Mitt i Södermalm
Mitt i Söderort Bandhagen-Årst-Enskede-Högdalen
Mitt i Söderort Farsta-Sköndal
Mitt i Söderort Hammarby-Skarpnäck
Mitt i Söderort Skärholmen
Mitt i Söderort Liljeholmen-Älvsjö-Gröndal-Hägersten
Mitt i Södertälje
Mitt i Södra Roslagen
Mitt i Tensta/Rinkeby
Mitt i Tyresö
Mitt i Täby
Mitt i Upplands Väsby
Mitt i Upplands-Bro
Mitt i Vallentuna
Mitt i Vasastan
Mitt i Värmdö
Mitt i Västerort
Mitt i Västerort Spånga

Mitt i Östermalm
Motala Tidning
Mora Tidning
Mälaröarnas Nyheter
Mölnadals-Posten

N

Nacka Värmdö Posten
Nerikes Allehanda
Norra Halland
Norra Skåne
Norra Västerbotten
Norrbottnens-Kuriren
Norrköpings Tidningar
Norrländska Socialdemokraten
Norrtelje Tidning
Nya Kristinehamns-Posten
Nya Lidköpings-Tidningen
Nya Ludvika Tidning
Nya Wermlands Tidningen
Nyheter24
Nyheterna
Nyheter i Norr
Nynäshamns Posten

O

Oskarshamnstidningen

P

Partille Tidning
Piteå Tidningen
Provinstitidningen Dalsland

S

Sala Allehanda
Sigtunabygden
Skaraborgs Allehanda
Skaraborgs Läns Tidning
Skånska Dagbladet
Smålands-Tidningen
Smålandsposten
Smälänningen
Strömstads Tidning

Sundsvalls Tidning
Svenska Dagbladet
Sydsvenska Dagbladet
Sydöstran
Säffle-Tidningen
Södermanlands Nyheter
Södra Dalarnes Tidning

T

Tidningarnas Telegrambyrå, TT
Tidningen Samefolket
Tidningen Skärgården
Tidningen Ångermanland
Trelleborgs Allehanda
Tranås Tidning
TTELA

U

Ulricehamns Tidning
Upsala Nya Tidning
UppsalaTidningen

V

Vadstena Tidning
Vallentuna Steget
Varbergs Posten
Vestmanlands Läns Tidning
Vetlanda Posten
Vimmerby Tidning
Värmlands Folkblad
Värnamo Nyheter
Västerbottens Folkblad
Västerbottens-Kuriren
Västerviks-Tidningen
Västgöta-Bladet

X

Xtra Helsingborg

Y

Ystads Allehanda

Ö

Ölandsbladet
Örebro-Kuriren
Örnsköldsviks Allehanda
Östersunds-Posten
Östgöta Correspondenten
Östra Småland

Etermedier

Sveriges Radio

SR Blekinge
SR Dalarna
SR Gotland
SR Gävleborg
SR Göteborg
SR Halland
SR Jämtland
SR Jönköping
SR Kalmar
SR Kronoberg
SR Kristianstad
SR Malmö
SR Norrbotten
SR Sjuhärad
SR Skaraborg
SR Stockholm
SR Sörmland
SR Uppland
SR Värmland
SR Väst
SR Västerbotten
SR Västernorrland
SR Västmanland
SR Örebro
SR Östergötland

Sveriges Television

SVT Aktuellt
SVT Rapport
SVT ABC
SVT Gävledala
SVT Mittnytt
SVT Nordnytt
SVT Oddasat

SVT Smålandsnytt
SVT Sydnytt
SVT Tvärsnytt
SVT Värmlandsnytt
SVT Västerbottensnytt
SVT Västnytt
SVT Östnytt

TV4

TV4 GävleDalarna
TV4 Halland
TV4 Jönköping
TV4 Mitt
TV4 Mälardalen
TV4 Norrbotten
TV4 Skaraborg
TV4 Stockholm
TV4 Sydost
TV4 Uppland
TV4 Värmland
TV4 Väst
TV4 Västerbotten
TV4 Öst

Branschpress

ATL lantbrukets affärstidning
Dagens Juridik, Blendow Group
Dagens Media
Dagens Samhälle
Försvarets forum
Infotorg
Journalisten
Juridik I Dag, Norstedts Juridik
Juridiktext
Karnov Nyheter, Thomson Reuters
Kyrkans Tidning
Läkartidningen
Lärarnas Tidning

Medievärlden
Polistidningen
Resumé
ST Press

Övriga kunder

Diskrimineringsombudsmannen, DO
Knivsta kommun
Kriminalvården
Laholms kommun
Landstingen i Gävleborg
Landstinget i Halland
Landstinget Kalmar
Landstinget i Kronoberg
Landstinget i Västra Götaland
Landstinget i Östergötland
Region Skåne
Stockholms läns landsting